

BÜYÜKLER ALIYOR KÜÇÜKLER BAKIYOR...

SGK TEŞVİKLERİ İLE PRİM YÜKÜNDEN KURTULMAK MÜMKÜN

2018-2020 teşvikler ve desteklerin en yoğun olduğu dönem. Büyük gelir getirici teşviklerin uygulandığı bu dönem 31 Aralık 2020 tarihinde sona eriyor. Büyük firmalar bu teşviklerden yoğun şekilde yararlanırken küçük firmalarda bu oran çok düşük. 100 çalışanı bulunan bir firma teşviklerden yararlandığında yılda 200 bin TL indirim alabiliyor.

BDDO Denet Yeminli Mali Müşavirlik İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Direktörü Bilal Yazıcı ile SGK destek ve teşviklerinin firmalara getirdiği kazançlar ve sigorta primleri üzerine etkilerini konuştuk. Bilal Yazıcı, 2018-2020 arasında sunulan destek ve teşviklerin önceki yıllara oranla çok daha fazla olduğunu söylüyor ve çalışan sayısı ne olursa olsun bütün firmaların bu teşviklerden yararlanması

önerisinde bulunuyor. Yazıcı büyük firmaların yoğun şekilde teşvik kullandığını küçük firmalarda ise oranının çok az olduğunu söylüyor.

SGK TEŞVİKLERİ NEDEN VERİLİYOR?

Bu teşviklerin verilme amacı; üretim ve istihdamın artırılması, bölgeler arasındaki farkların azaltılması, kayıt dışı istihdamın kayıt altına alınması, araştırma

geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi, genç, kadın ve engelli istihdamının artırılmasıdır.

KAÇ FARKLI TEŞVİK VAR?

SGK tarafından verilen 14 farklı teşvik bulunuyor. Bunların bazıları bölgeler arasında farklılıklar gösteriyor. Bazıları belirli istihdam alanlarına veriliyor, bazıları tüm iş yerlerine veriliyor, bazıları da

istihdamını artıran iş yerlerine veriliyor. En fazla getiri sağlayan teşvikler; kayıtlı istihdamı artıran, ilave istihdam sağlayan firmalara verilen teşviklerdir. Ayrıca İş Başı Eğitim Programı dediğimiz İŞKUR tarafından verilen teşvikler de var. Bu programların iş verene kattığı fayda şu: İŞKUR, belirli bir süre boyunca (3 ay, 6 ay) hem işçinin ücretini öderken hem de işçinin SGK ödemelerini üstleniyor. Asgari ücretin üzerinde bir ödeme yapılacaksa işveren sadece aradaki farkı ödüyor.

TEŞVİKLERDEN YARARLANMA ŞARTLARI NELER?

Öncelikle işyerinin prim borcu olmaması gerekiyor. Borç varsa bunun taksitlendirilmiş ve yapılandırılmış olması, aynı zamanda düzenli ödeniyor olması gerekiyor. Her işçi en fazla 2 teşvikten yararlanabiliyor. Kişinin şartları 5 farklı teşvike uyuyor olabilir ama hepsini seçemiyor. SGK'ya verilen belgelerin yasal süreler içerisinde verilmiş olması gerekiyor. Bir de iş yerinin yasaklı olmaması gerekiyor, yeni sigortasız işçi çalıştıran iş yerleri veya fiilen çalışmayan kişileri sigortalı gösteren firmalar yasaklı sınıfa giriyor.

YENİ ALINAN İŞÇİLERİN SGK MALİYETİNİ İŞKUR ÖDÜYOR

7103 Sayılı Teşvik nedir ve kimler yararlanabilir? Bu teşvikte, asgari ücrete kadar olan tüm sigorta prim maliyetini işsizlik fonu üzerinden SGK'ya aktarıyor. Asgari ücretten sigortalı olan bir işçinin SGK maliyeti işçi ve iş veren payı toplamı 959,40 TL'dir. Gerekli şartlar sağlanmasında halinde bu kısmın tamamını İŞKUR, SGK'ya ödüyor. Dolayısıyla işveren üzerindeki sigorta prim maliyeti kalkıyor. Yeni alınan işçiler bu teşvikten yararlanabiliyor. Bu teşvikteki şartlar şöyle: İşe alınan kişinin mutlaka İŞKUR kaydının olması gerekiyor. Kayıtlı işsizlik oranını düşürmeye yönelik bir teşvik. Geriye dönük 3 ayda çalışmamış veya en fazla 10 güne kadar çalışmış olması gerekiyor. İş yerinin prim borcu olmaması gerekiyor. Bir de teşvik süresini belirleyen bir kriter daha var; 18-25 yaş aralığında olan erkekler bu teşvikten 18 ay boyunca yararlanabiliyorlar. Kadınların 18 yaşını doldurmuş olması gerekiyor. 25 yaşından büyük olan erkekler 12 ay boyunca yararlanabiliyor. Bir diğer şart da geriye dönük takvim yılında çalışan sayısının üzerine çıkılan her kişi yararlanabiliyor. Bu kanunda, imalat ve bilişim sektöründe olan firmalara daha fazla teşvik sağlanıyor.

MAAŞ SINIRI OLMADAN İŞVEREN MALİYETİNİ İŞKUR ÖDÜYOR

6111 sayılı teşvik nedir ve kimler yararlanabilir? Bir diğer önemli kazanç getiren teşvik de 6111 sayılı teşvik. Bu teşvik 2011 yılından itibaren devam ediyor. 2020 yılının sonuna kadar başvurular yapılabilecek. Her hangi bir bölge ve sektör ayırmaksızın, kişinin sigorta primlerine esas kazanç tutarları işveren hissenin tamamı bu teşvikten karşılanıyor. Örneğin 10 bin TL brüt ücreti olan birini düşündüğümüzde bunun işveren prim maliyeti toplamda yüzde 20,5'tir. Bunun tamamı işsizlik fonu ve hazine üzerinden karşılanıyor. 10 bin liralık brüt ücretin sigortaya ödenecek 2

GÜÇLÜ VE BÜYÜK FİRMALAR BU TEŞVİKLERDEN DAHA ÇOK YARARLANIYOR. KÜÇÜK FİRMALARIN, ÖDEME ZORLUĞU ÇEKTIĞİ ANDA İLK ÖDEYEMEDİKLERİ KALEMLERİNDEN BİRİ SİGORTA PRİMLERİ OLUYOR. ARDINDAN TEDARİKÇİLERE SONRA DA DEVLETE ÖDENEN DİĞER VERGİLER GELİYOR. BU NEDENLE SİGORTA PRİMLERİNİ ÖDEYEMEDİKLERİ İÇİN BU TEŞVİKLERDEN YARARLANAMIYORLAR. BÜYÜK FİRMALAR CİDDİ ORANDA TEŞVİK ALDIKLARI İÇİN KAYITLI İSTİHDAMI DÜŞÜRMEYE ÇALIŞIYORLAR.

bin 500 TL'sini İŞKUR, SGK'ya aktarıyor dolayısıyla işveren bu maliyetten kurtuluyor. Bunun 7103 sayılı kanundan farkı getirisi ve şartlarıdır. 7103'te asgari ücret sınırı varken 6111 sayılı teşvikte ücret sınırı daha yüksek. 7103 hem işçi hem işveren maliyetini karşılarken 6111 sadece işveren maliyetini karşılıyor.

100 ÇALIŞANI OLAN BİR FIRMA TEŞVİKLERLE NE KADARLIK BİR KAZANÇ ELDE EDİLEBİLİR?

2 bin 558 TL asgari ücret ve bu tutar üzerinde hiçbir destek teşvik olmadan işçinin 30 gün üzerine çalıştığı varsayarsak 100 kişi için sigortaya bildirilecek rakam 255 bin TL. Bu tutarın yüzde 37,5'i ödenecek rakam. Bunun da aylık sigorta prim maliyeti tutarı 95 bin TL yapıyor. Yani 100 kişi çalıştırıyorsunuz ve hepsi de asgari ücretiye her ay 95 bin TL sigorta primi ödeyeceksiniz. Yeni istihdam yapmayan ve prim borcu olmayanlar için 5510 sayılı bir teşvik var. Bahsettiğimiz yüzde 37,5 oranındaki prim indirimi üzerinden yüzde 5'lik bir indirim var. Yine 100 kişi üzerinden hesap edersek bu firmanın aylık kazancı 12 bin 800 TL olacak. Bunu yıllık olarak hesaplırsak 153 bin liranın üzerinde. Bölgelere verilen teşvikler de eklenince rakam 200 bin TL'lere kadar çıkıyor.

TEŞVİKLER VE DESTEKLERLE SİGORTA ÖDEMELERİ NE KADAR AŞAĞI İNDİRİLEBİLİR?

Eğer sıfırdan açılmış bir iş yeri ise teşvik ve desteklerle SGK ödemeleri yüzde 90'lara kadar indirilebilir. Firmalar yeni alacakları çalışanları İŞKUR'a iş arayan kaydı yaptırmaları çok önemli. Öncelikle işe alacakları işçiyi İŞKUR'un internet sayfası üzerinden İŞKUR'a yönlendirerek iş arayan kaydının yapılmasını sağlamaları gerekiyor. Bunun için işverenin bir maliyeti ve zaman ayırması gerekmiyor. Böylece şartlardan birini sağlamış olacaklar. İŞKUR üzerinden işe alımlar devlet tarafından da takip ediliyor, 2018 yılında İŞKUR üzerinden en fazla işe alım yapan firmalar kamuoyuna da lanse edildi.

BÖLGELERE GÖRE FARKLI TEŞVİKLER VAR MI?

6468 sayılı bölgesel teşvik var. Türkiye 6 bölgeye ayrılıyor ve bu bölgeler GSMH ile belirleniyor. İstanbul, İzmir, Ankara gibi iller birinci bölgedeyken, Van, Ağrı gibi iller altıncı bölgede yer alıyor. Bölgeler arasında ilave 6 puan dediğimiz ek bir indirim var. 4, 5 ve 6'nci bölgelerde bu teşvik uygulanıyor. Yılın sonuna kadar da devam edecek. Muhtemelen 2020'den sonra da bu teşvik sürecek. Bu teşvikte, asgari ücret üzerinden işveren hissesinin yüzde 6'sı hazine tarafından karşılanıyor. Dolayısıyla bu bölgedeki bir iş yeri yüzde 37,5'in yüzde 11'ini ödemiyor. Bunun için ilave istihdam yaratmasına da gerek yok. Tek şart prim borcunun olmaması ve sigortasız işçi çalıştırmaması.

BU TEŞVİKLERDEN EN ÇOK KİMLER YARARLANIYOR?

Güçlü ve büyük firmalar bu teşviklerden daha çok yararlanıyor. Küçük firmaların, ödeme zorluğu çektiği anda ilk ödeyemedikleri kalemlerinden biri sigorta primleri oluyor. Ardından tedarikçilere sonra da devlete ödenen diğer vergiler geliyor. Bu nedenle sigorta primlerini ödeyemedikleri için bu teşviklerden yararlanamıyorlar. Büyük firmalar ciddi oranda teşvik aldıkları için kayıtlı istihdamı düşürmemeye çalışıyorlar.

BDO OLARAK BU SÜREÇLERİ NASIL YÖNETİYORSUNUZ?

Bizim yaptığımız iş; firmaların sigorta primi maliyetlerinin düşürülmesi açısından teşviklerle ilgili tüm süreçleri yönetmek. İş yerine ait e-bildirge şifrelerini aramızda yapacağımız bir gizlilik sözleşmesiyle şirketten talep ediyoruz. Daha sonra devam edegelen çalışanlar ile yeni işe girenler hangi teşviklerden yararlanabilir, hangi teşviki uygularsak işyeri daha fazla kazanç sağlar bunları tespit ediyoruz ve raporluyoruz. Böylece firmaların maliyetlerini düşürülmelerine katkı sağlıyoruz. Bizimle çalışmak isteyen firmalar için bir çalışan sayısı bakmıyoruz. Herkes arayabilir. Bizim istediğimiz sadece prim borçlarının olmaması. Bizim amacımız işyerlerine kazandırmak ve kazandırdığımız üzerinden kazanmak. Firmanın teşvikler karşısındaki durumunu inceledikten sonra, teşviklerden yararlanamayacaksa, inceleme veya sonrasında herhangi bir ücret talep etmiyoruz.

TEŞVİKLER

1. MALULLÜK, YAŞLILIK VE ÖLÜM SİGORTASI İŞVEREN HİSSESİNDEN 5 PUANLIK İNDİRİM (05510) :

Özel sektör işverenleri, çalıştırdıkları sigortalılara ilişkin sigortalının prime esas kazancı üzerinden hesaplanan malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar kadar indirimden yararlanabilir.

3. İLAVE 6 PUANLIK PRİM İNDİRİMİ (46486, 56486, 66486) :

51 il ile Bozcaada ve Gökçeada ilçelerinde faaliyet gösteren özel sektör işverenleri için öncelikle prime esas kazanç üst sınırına kadar olan kazançlar üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigorta primlerinde 5 puanlık indirim, ardından prime esas kazanç alt sınırına kadar olan kazançlar üzerinden hesaplanan malullük, yaşlılık ve ölüm sigorta primlerinde 6 puanlık indirim sağlanmaktadır.

5. İŞSİZLİK ÖDENEĞİ ALANLARIN İSTİHDAMI HALİNDE UYGULANAN PRİM TEŞVİKİ (15921) :

Kapsama giren sigortalı için, işsizlik ödeneğine hak kazandığı süre boyunca prime esas kazanç alt sınır üzerinden hesaplanan kısa vadeli sigorta primlerinin yüzde 1'i ile uzun vadeli sigorta primleri ve genel sağlık sigortası priminin tamamı, kalan işsizlik ödeneği süresince İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır.

7. İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMINI TAMAMLAYANLARIN İSTİHDAMINA YÖNELİK TEŞVİK (6645):

Türkiye İş Kurumu tarafından 31/12/2018 tarihine kadar başlatılan işbaşı eğitim programlarını tamamlayanları üç ay içinde işe alan özel sektör işverenlerine işe aldıkları bu sigortalılar için, sigorta primine esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanacak sigorta primi işveren payının tamamının İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmasına imkân sağlanmıştır.

9. ARAŞTIRMA, GELİŞTİRME VE TASARIM FAALİYETLERİNE İLİŞKİN TEŞVİK (5746):

Ar-Ge/Tasarım ve destek personeli ile 4691 sayılı Kanununun geçici 2 nci maddesi uyarınca ücreti gelir vergisinden muaf olan personelin ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı, 31/12/2023 tarihine kadar Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanmaktadır.

11. SOSYAL HİZMETLERDEN FAYDALANAN ÇOCUKLARIN İSTİHDAMI HALİNDE UYGULANAN TEŞVİK (2828) :

2828 sayılı Kanunun Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının kapsamında olanlar için prime esas kazanç alt sınır üzerinden hesaplanan sigorta primi ve işsizlik sigortası priminin sigortalı ve işveren hissesinin tamamı Hazine tarafından karşılanacaktır.

13. YENİ NESİL TEŞVİK (17103,27103,37103) :

1/1/2018 ila 31/12/2020 tarihleri arasında işe alınan ve kapsama giren sigortalılar için; İmalat veya bilişim sektöründe faaliyet gösteren işyerleri için; brüt asgari ücreti geçmemek üzere prime esas kazanç üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı Diğer sektörlerde faaliyet gösteren işyerleri için; prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacaktır.

2. YURTDIŞINA GÖTÜRÜLEN/GÖNDERİLEN SİGORTALILARA UYGULANAN 5 PUANLIK PRİM İNDİRİMİ (06486):

Özel sektör işverenlerinin yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere yurt içinden götürülen/gönderilen sigortalıları için uygulanan bu indirim kapsamında, sigortalıların prime esas kazançları üzerinden hesaplanan genel sağlık sigortası primlerinin işveren hissesinin 5 puanlık kısmı Hazine tarafından karşılanmaktadır.

4. YATIRIMLARDA DEVLET YARDIMLARI HAKKINDA KARARLAR UYARINCA UYGULANAN TEŞVİK (16322-26322):

Prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin; işveren hissesinin tamamına veya Bakanlar Kurulunca istatistiki bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde işveren hisseleri ile birlikte sigortalı hisselerinin tamamına kadar olan kısmı Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanmaktadır.

6. GENÇ, KADIN VE MESLEKİ BELGE SAHİBİ OLANLARIN İSTİHDAMINA YÖNELİK TEŞVİK (6111) :

Özel sektör işverenlerine, 01/03/2011 - 31/12/2020 tarihleri arasında işe aldıkları sigortalılar için, sigorta primine esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren payının tamamının İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmasına imkân sağlanmıştır.

8. ENGELLİ SİGORTALI İSTİHDAMINA YÖNELİK TEŞVİK (14857):

Özel sektöre ait işyerlerinde çalıştırılan engelli sigortalıların, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin tamamının Hazinece karşılanması sağlanmıştır.

10. KÜLTÜR YATIRIMLARI VE GİRİŞİMLERİ HAKKINDA UYGULANAN SİGORTA PRİMİ TEŞVİKİ (55225,25225):

Kültür Yatırım Belgesi almış olan işyerlerinde fiilen çalışan sigortalıların prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin 3 yıl boyunca %50'si, Kültür Girişim Belgesi almış işyerlerinde fiilen çalışan sigortalıların ise prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin 7 yıl boyunca %25'i, Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanmaktadır.

12. SOSYAL YARDIM ALANLARIN İSTİHDAMI HALİNDE UYGULANAN TEŞVİK (3294):

İşe giriş tarihinden önceki son bir yıl içerisinde nakdi düzenli sosyal yardımlardan en az bir defa yararlanmış olanların Prime esas kazanç alt sınır üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin tamamı Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından karşılanacaktır.

14. ÇOK TEHLİKELİ SINIFTA YER ALAN İŞYERLERİNDE İŞSİZLİK SİGORTASI İŞVEREN HİSSESİ TEŞVİKİ:

4447 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesi hükmü uyarınca, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında çok tehlikeli sınıfta yer alıp ondan fazla çalışanı bulunan ve üç yıl içinde ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmeyen işyerlerinde çalışanların işsizlik sigortası işveren hissesi teşviki olarak bir sonraki takvim yılından geçerli olmak üzere ve üç yıl süreyle %1 olarak uygulanacaktır.